

Oud Deventer

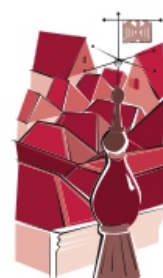

Nieuwsbrief van de Stichting Oud Deventer

PAG. 2 *Van de redactie* PAG. 2 *Van de voorzitter* PAG. 3 *Blijft de muur?* PAG. 5 *Mededelingen* PAG. 6 *Een muur onderzocht* PAG. 9 *Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer* PAG. 10 *Boekbespreking: Deventer museumgeschiedenis* PAG. 12 *Jaarverslag over 2013 van de Stichting Oud Deventer*

33 / april 2014

van de
redactie

In 2013 is er maar één aflevering van onze Nieuwsbrief verschenen. In plaats van een tweede nummer heeft de Stichting Oud Deventer een boek uitgegeven over *Deventer architectuur in de tijd van het interbellum*, de periode tussen de twee wereldoorlogen, geschreven door Peter Dekker, Ria de Oude-de Wolf en Coraline Vester. Onze donateurs hebben het ontvangen of kunnen het alsnog in hun bezit krijgen (zie mededeling pag. 5).

Door de afbraak van de oude schouwburg aan het Grote Kerkhof is de achtergevel van Sociëteit 'De Hereeniging' tijdelijk vrij komen te liggen. De bouwhistorische documentatie van deze muur door bureau J.A. van der Hoeve te Utrecht is aanleiding nogmaals uw aandacht te vragen voor de geschiedenis van deze plek.

Voor een artikel over de plannen voor een theatercomplex aan de Welle en de Noordenbergstraat heeft Ria de Oude-de Wolf de directeuren Heleen Boom en Anton van Amersfoort van respectievelijk Theater Bouwkunde en Filmhuis De Keizer bereid gevonden tot een interview. Gemeentelijk archeoloog Bart Vermeulen was zo vriendelijk zijn licht te laten schijnen over de herkomst van de naam 'De Viking'.

Catherine Bolkestein en Henk Vos informeren u over het in 2012 opgerichte Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer en zijn plannen voor het komende jaar. Henk Vos is voorzitter van de ondersteunende Stichting C.E.D.

De gebruikelijke boekbespreking is gewijd aan het jubileumboek over de geschiedenis van de Deventer musea, dat ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Vereniging De Waag geschreven is door SOD-bestuurslid Henk Nalis.

Ten slotte schreef Neelco Osinga als secretaris van de SOD het jaarverslag over 2013.

2

van de
voorzitter

Wer der Vergangenheit nicht ehrt
Verliert die Zukunft.
Wer seine Wurzeln vernichtet
Kann nicht wachsen.

Bron: Friedrich Sto(Hundert)wasser,
Oostenrijk

Het zou een mooie lijfspreuk kunnen zijn van het te vormen nieuwe college van B&W van Deventer. In deze tijd van grote bezuinigingen is het eens te meer noodzakelijk aandacht te blijven vragen voor het behoud van ons cultureel erfgoed. Te gemakkelijk wordt cultureel erfgoed als een onnodige kostenpost gezien en 'wegbezuinigd'.

Op het moment dat ik dit schrijf, is de discussie over het voortbestaan van het historisch museum nog in volle gang. Ook bij de aangekondigde volgende bezuinigingsronde moeten we maar weer afwachten in hoeverre er opnieuw een aanslag komt op de personele en financiële middelen die de gemeente kan inzetten voor het behoud van ons erfgoed.

Het bepleiten van het cultureel belang bij de nieuwe wethouder zal dan ook hoog op het lijstje van ons bestuur staan.

Een goed instrument in het kader van het behouden van ons cultureel erfgoed is de verplichting van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten een cultuurhistorisch onderzoek te verrichten.

De SOD is nu samen met de SIED en Heemschut betrokken bij een ambtelijke werkgroep van de gemeente bij het verrichten van een dergelijk onderzoek voor het Sluiskwartier. Dit onderzoek zal moeten leiden tot een waardenkaart inzake te behouden cultuurhistorische elementen in het Sluiskwartier. Vastlegging hiervan in het nieuwe bestemmingsplan levert dan de bescherming op van bovengrondse en ondergrondse cultuurhistorische elementen.

Tot slotte ook op deze plaats nog een woord van dank aan Harry Rademaker. Nadat hij vele jaren actief is geweest als bestuurslid van de SOD, hebben wij eind vorig jaar afscheid van hem genomen. Ondanks de afbraak van een aantal gebouwen van zijn hand blijft er nog veel over van de architect Harry Rademaker om van te genieten.

Bert Renkema

De 'muur van Harry' (1964) harmonisch opgenomen in het ensemble van stadsmuur en waltoren.

Blijft de muur?

Erfgoed en nieuwbouw

Aan de Welle staan een stuk van de oude stadsmuur en een waltoren, een gemeentelijk monument. De gymzaal naast de toren sluit door zijn vorm aan op de idee van een muur. Binnenkort komt hier een nieuw film&theater. Hoe verhoudt dit zich tot de historische omgeving?

Vanaf 1360 werd Deventer beveiligd door een dubbele muur met zes poorten en op strategische posities halfronde waltorens. De muur was voorzien van een weergang en daaronder waren diepe nissen uitgespaard met ronde bogen. Het stadsbestuur gebruikte die nissen als opslagruimte en verhuurde ze ook wel aan particulieren. Soms werden ze afgesloten met houten puilen, om ze te kunnen gebruiken als stal, werkplaats of woning.

In de loop van de tijd werden er ook stenen huizen tegen de muur aan gebouwd. Toen de militaire functie verviel, werd de muur allengs gesloopt, maar het gedeelte langs de IJssel bleef grotendeels staan doordat het was ingebouwd in de rij huizen, ondiepe aan de kant van de rivier en aanzienlijk diepere aan de stadskant. In de oorlog hebben de Duitsers daar veel van afgebroken. Daardoor is er nu nog maar weinig over van het totaal: bij de gymzaal een ronddeel en een stuk buitenmuur, iets verderop aan de Waterstraat 26 een ronddeel en een stuk buitenmuur met laag ronddeel aan de Bokkingshang.

Van de twee waltorens is die bij de gymzaal het best bewaard gebleven. Hij is in 1957 door W. P. C. Knuttel met zorg gerestaureerd. De dikke muren heeft hij intact gelaten en voor gedeelten die verdwenen waren, zoals de bovenrand, heeft hij uitvoerig studie gemaakt van oude afbeeldingen. Die aan de Waterstraat is in de negentiende eeuw beschikbaar gemaakt voor bewoning en heeft toen veel van zijn oorspronkelijke karakter verloren. In de gevels van de tussengelegen huizen, is middeleeuws metselwerk met kloostermoppen te herkennen, maar de muur zelf is verdwenen. Toen in 1964 en daarna de Welle werd verbreed en daarvoor huizen moesten wijken, zijn stukken van de buitenmuur te voorschijn gekomen. Dankzij het ingrijpen van de 'Monumentenpartij' zijn die niet mee gesloopt, maar

De gevel met ingangspartij van de toekomstige theaters:
ontwerptekening uit 'Verkennd onderzoek rondel en stadsmuur te Deventer' door Bureau voor Bouwhistorisch Onderzoek en Restauratie (2013)

De Viking

Het nieuwbouwplan voor Theater-Restaurant Bouwkunde en Filmhuis De Keizer staat in de volksmond bekend als De Viking. Waar komt deze naam vandaan? De locatie is een archeologisch rijksmonument. Deze status is gebaseerd op een opgraving in 1983, die de toenmalige Rijkdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek aan de IJsselstraat uitvoerde. Hier werden tien opeenvolgende houten beschoeiingen gevonden. Ze lagen evenwijdig aan de IJssel en konden tussen de 10de en 12de eeuw worden gedateerd. In de tijd waarin deze beschoeiingen werden aangelegd, verplaatste de IJssel zich in geringe mate in westelijke richting. De meeste beschoeiingen bestonden uit zware constructies van dikke ingeslagen palen en balken waartegen planken rustten. In een aantal gevallen was sprake van dunnere palen en vlechtwerk.

In de houten constructies was allerlei gebruikt hout verwerkt. Enkele zware balken dienden vermoedelijk eerder als bouwhout voor een woning. Daarnaast werden in vier beschoeiingen fragmenten scheepshout aangetroffen. Hergebruik van scheepshout kwam veel voor. Een schip dat vanwege zijn slechte staat niet meer drijvend kon worden gehouden, bevatte vaak nog allerlei hout dat kon worden hergebruikt. In één van de kades was zelfs de intacte bodem van een schip verwerkt. Een deel van de resten behoorde bij schepen die gebouwd waren in de Viking scheepsbouwtraditie. Het was de Deventer 'diversionist' Jozka van Vuure, jarenlang woonachtig op de locatie, die hier met enige dichtertelijke vrijheid Vikingschepen van maakte. Vandaar dus de naam *De Viking*.

Bart Vermeulen

geconserveerd en om verder verval tegen te gaan van onder tot boven met beton bekleed.

Het ensemble bij de gymzaal is een prominent restant van de middeleeuwse stadsverdediging. Inmiddels is ook de Noordenbergstraat flink opgeknapt. Het is dus zaak dat de omringende bebouwing past bij het historische karakter.

Vernieuwing: gymzaal en een appartementencomplex

In 1964 werd er een nieuwe gymzaal annex aula gebouwd voor het Alexander Hegius Gymnasium en de MMS, getekend door stadsarchitect Harry Rademaker. Hem stond een gebouw voor ogen dat de aanwezigheid van de muur zou suggereren. Daartoe voorzag hij de wand aan de rivierkant van een reeks smalle opgaande ramen over de volle hoogte. Binnen de SOD bestaat grote waardering voor deze architectuur. Nu, zoveel jaar later, is het extra zuur dat hij teloor dreigt te gaan omdat er al twee grote nieuwe ontwerpen van de voormalige stadsarchitect zijn verdwenen.

De gymzaal raakte zijn functie kwijt in 1990. Er werden plannen gemaakt voor een appartementencomplex, naar ontwerp van architect Peter Ghijsen, maar deze riepen veel weerstand op en uiteindelijk kwam dit 'waterhoofd' er niet.

Film & theater De Viking

Nu staan we aan de vooravond van de bouw van De Viking, met als architect Tjerk Boom van Bureau SeARCH (Bjarne Mastenbroek). In deze ruimte kunnen Theater Bouwkunde en Filmhuis De Keizer

Ontwerptekening van de gevel aan de Wellezijde

hun vleugels uitslaan. Ik vraag aan de beide directeuren, Heleen Boom en Anton van Amersfoort, een toelichting op de plannen, speciaal wat betreft de inpassing in de monumentale omgeving. Voor het bodemarchief ligt dat simpel: het is rijksmonument en wordt daarom niet aangeroerd.

Maar hoe zit het met de 'muur van Harry'? Is ooit overwogen de wand in het nieuwe pand te integreren? Anton van Amersfoort betoogt dat deze totaal ongeschikt is voor de nieuwe bestemming omdat daar veel geluid zal worden geproduceerd, waarvan de omgeving geen overlast mag ondervinden. Er komt dus een nieuwe muur aan de rivierzijde. Aan de onderkant wordt veel glas aangebracht en op de eerste verdieping zit een royaal balkon, maar de bovenste helft kent geen onderbrekingen en dit gedeelte houdt dus de herinnering aan de stadsmuur levend. De wand wordt uitgevoerd in baksteen met wit glazuur.

De waltoren wordt onderdeel van het nieuwe gebouw, zij het met een bescheiden functie: hier komt de nooduitgang. De binnenruimte is als gevolg van de dikke muren zo klein, dat er weinig anders mee te doen valt. Een voordeel is dat het rondeel meegaat in onderhoudswerkzaamheden en dat het vorstvrij gehouden wordt. De suggestie uit het rapport van de BOBR om de bestaande restanten van de weergangen een bijzondere plaats te geven in het ontwerp, is niet gehonoreerd. Het complex zal bij benadering even hoog zijn als de gymzaal. Aan de Noordenbergstraat wordt de goothoogte aangehouden van de belendende panden en doordat de bovenste rand naar binnen loopt, oogt het zelfs lager.

Bijzonder is dat er twee doorgangen komen die verwijzen naar het middeleeuwse stratenplan en die parallel lopen aan de nog bestaande IJsselstraat en Kranensteeg.

De ene, grenzend aan nummer 9, is een zichtas, de andere is een lange gang van de voor- naar de achterkant van het gebouw.

Vrachtauto's moeten binnen het pand kunnen in- en uitladen en daartoe komen er enorme deuren aan de Noordenbergstraat. Het publiek komt binnen aan de rivierkant. Er komen vier filmzalen, een theaterzaal, beneden een restaurant met buitenterras en op de eerste verdieping een café met een groot balkon. Het buitenterras kijkt uit op de buitenstadsmuur of schuinweg op de IJssel.

Zowel Heleen Boom als Anton van Amersfoort popelen om te beginnen en vertrouwen dat ze op deze manier een prachtige voorziening tot stand brengen. De plek is van belang doordat de band van de stad met de rivier wordt geaccentueerd en het gebouw wordt bijzonder doordat het getekend is door een architect van naam. Heleen Boom noemt met trots dat er gekozen is voor mooie houten kozijnen. En er blijft een flink stuk 'echte' muur.

Voor dit artikel heb ik gebruik gemaakt van het *Verkenkend onderzoek rondel en stadsmuur te Deventer*, een rapport van Bureau voor Bouwhistorisch Onderzoek en Restauratie uit 2013 en van D.H. Baalman e.a.: *H.F.A. Rademaker Deventer stadsarchitect 1961-1988*, Deventer 2007.

Over het appartementencomplex is geschreven in de *Nieuwsbrief* van oktober 2002 en van februari 2007.

En uiteraard bedank ik hierbij Heleen Boom en Anton van Amersfoort voor het informatieve en prettige gesprek.

Ria de Oude-de Wolf

Nu ook
Plato CD's
en dvd's
in het
boekenpaleis

Praamstra
boekhandel

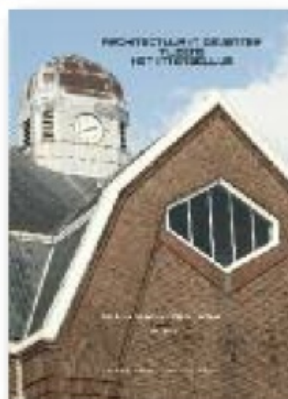
Keizerstraat 2 (hoek Walstraat), Deventer
Telefoon [0570] 675925
www.boekhandelpraamstra.nl

Mededelingen

Donateursavond

Op dinsdag 8 april om 20:00 uur zal de jaarlijkse donateursavond plaatsvinden ten huize van de familie Wigboldus, Noordenbergstraat 9. Frank van Unen, secretaris van de Planadviesraad, zal een lezing geven over de Plan Advies Raad en Het Oversticht.

Gratis boek voor donateurs

Donateurs kunnen nog steeds gratis het boek *Architectuur in Deventer tijdens het interbellum* (winkelprijs € 13,50) afhalen bij H. Vrieling, Loomanstraat 20 te Deventer; tel. 0570-622185. U kunt het boek ook opgestuurd krijgen door verzendkosten à € 3,85 over te maken op rekening 63.16.63.002 t.n.v. Penningmeester Stichting Oud Deventer.

Foto: bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve

Een muur nader onderzocht

Bouwgeschiedenis

De voormalige schouwburg aan het Grote Kerkhof is vorig jaar afgebroken om plaats te maken voor het nieuw te bouwen stadskantoor. De SOD had aangedrongen op behoud van het voorgebouw van de schouwburg met de foyer. Gelukkig besloot het gemeentebestuur nog wel dat de beide zijmuren van het complex integraal bewaard zouden blijven.

et 'bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve' te Utrecht kreeg van de heer Verberne opdracht de muur aan de zijde van de sociëteit De Hereeniging aan een nader onderzoek te onderwerpen. Het rapport kwam gereed in november 2013 onder de titel *Deventer, Grote Kerkhof. Documentatie westelijke zijgevel van 'De Hereeniging' te Deventer*. Van der Hoeve beschrijft hierin onder meer bouwsporen van het huis De Schuur, waarover Catherine Bolkestein al twee bijdragen voor onze *Nieuwsbrief* heeft geschreven, in de nummers 27 (pag. 7-9) en 28 (pag. 8-9).

Van huis De Schuur tot De Salon

We zetten nog eens de bekende feiten op een rijtje. In 1442 wordt "Die Schuer" voor het eerst vermeld. Het huis krijgt in 1558 een schitterende renaissancegevel in opdracht van schepen Johan Doornebusch. Tien jaar later is het eigendom van Clara en Wijnolt Everts, die het hebben geërfd van Johan Doornebusch, hun neef. In 1574 verkopen Clara en de weduwe van Wijnolt het huis aan hun buurman Johan van Walbeke.

In de aktes van 1568 en 1574 staat dat het huis De Schuur aan de andere kant grenst aan De Rickensteyn (Den Rychen Stien), het cijnshuis. Clara Everts is gelieerd aan de Deventer regentenstand, onder meer aan de families Doornebusch, Koster en Van Bronckhorst. Zij is getrouwd met de uit Arnhem afkomstige stadsgeneesheer dr. Johan van Rhede. Hun zoon Everhard van Reyd (1550-1602) verwierf bekendheid als de schrijver van een geschiedenis van de Nederlandse opstand.

Tussen 1669 en 1716 woont in het huis Gisbert Cuper, lid van de Deventer magistraat en hoogleraar aan het Athenaeum Illustre (zie *Nieuwsbrief* 28). In zijn tijd bevindt zich achter het huis een fraaie tuin. Omstreeks 1830 wordt het huis bewoond door Jacob Verburg, hoogleraar oosterse talen en godgeleerdheid aan het Athenaeum en biblio-

thecaris van de in het stadhuis ondergebrachte bibliotheek. Mooi dicht bij huis.

In 1862 wordt de renaissancegevel gesloopt en vervangen door een saai lijstgevel. De nieuwe eigenaar, de grutter en kastelein Gerrit Boer, laat het interieur verbouwen om het geschikt te maken als sociëteitsgebouw voor De Hereeniging. In het pand rechts van De Schuur bevond zich café-restaurant Van Eeden, met een via het café bereikbare schouwburgzaal. In 1873 verhuist De Hereeniging naar het gebouw aan de Grote Poot (1836, door Van Zalingen) en wordt De Schuur samengevoegd met de schouwburgzaal. Het huis krijgt de functie van entree. In 1953 worden de panden tussen De Hereeniging en het Landshuis in hun geheel gesloopt, inclusief de kelders, en hier verrijst een nieuwe schouwburg, een ontwerp van J. Postma. In 1995 verhuist de schouwburg naar de Leeuwenbrug. Van 2003 tot 2013 is hier De Salon gevestigd, met een koffie- en theehuis en een kunstgalerie en brocanterie.

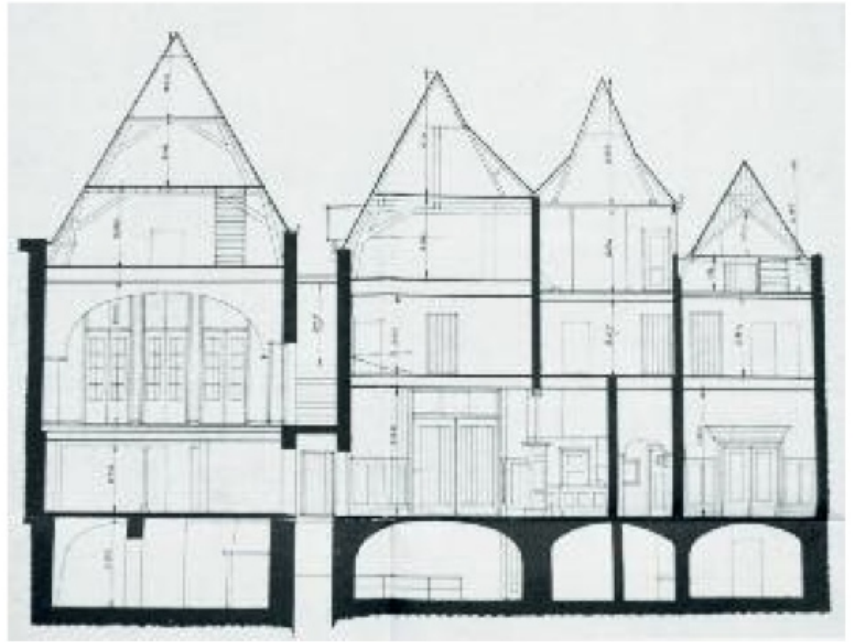
De kelder

Van de kelder bestaan nog foto's uit de tijd van de sloop in 1953: de gordelbogen en troggewelven zijn kenmerkend voor de late middeleeuwen. Dit kan betekenen dat zij teruggaan op het huis De Schuur dat in 1542 wordt vermeld, maar de kelder kan ook van latere datum zijn. Op kelderniveau is wel de muur van De Schuur bewaard gebleven, maar geen sporen van de gordelbogen. Uit de opmetingen van 1953 blijkt dat er aparte kelderruimten waren. De voorste ruimte was witgekalkt, achteraan zijn sporen van twee rijen van negen gemetselde wijnrekken herkenbaar. Daar wijzen de forse bakstenen op de vijftiende of zestiende eeuw.

Een bijzondere ontdekking is het restant van een tufstenen muur van ongeveer 7,85 meter,

De vijftiende-eeuwse kelder van huis De Schuur tijdens de sloop van de schouwburg in 1953 (collectie SAB Deventer)

Dwarsdoorsnede van de schouwburg volgens de opmetingstekeningen uit 1953 (collectie SAB Deventer)

waarvan de voorste hoek op ca. 10 meter afstand van de rooilijn ligt. We hebben hier te maken met de fundering van een vrijstaand tufstenen huis op het perceel van De Schuur. Hier is nog een iets latere bouwfase te herkennen, waarbij zowel tufsteen als baksteen zijn gebruikt. Dat tweede gebouw moet dateren uit de dertiende eeuw. Tufsteen is een vulkanisch gesteente uit de Eifel (onder meer gebruikt voor het oudste stenen huis in Nederland in de Sandrasteeg), dat in gebruik was voor de baksteen opnieuw uitgevonden werd.

De begane grond

In 1862 werd niet alleen de voorgevel van De Schuur afgebroken, maar ook de linkerzijmuur: de buitenmuur van De Hereeniging werd binnenmuur van De Schuur.

Op de begane grond herinnert de wit geschilderde bepleistering aan de gang die toegang gaf tot de schouwburgzaal. De doorbraak achterin de muur was de doorgang van De Hereeniging naar de toiletten, die zich op het perceel van de schouwburg bevonden.

Vooraan, aan de kant van het Grote Kerkhof, zitten tegen de muur nog middeleeuwse restanten van de voorgevel van het huis De Schuur; het metselwerk is hier in kleinere baksteen uitgevoerd dan aan de zijgevel, in Deventer niet ongebruikelijk.

De verdieping

Bij de verbouwing van 1862 werd het niveau van de vloer van de eerste verdieping verhoogd. De buitenmuur van het toenmalige Athenaeum werd de binnenwand van de grote zaal voor de sociëteit. Er zijn nog enkele sporen bewaard van

Links. De geschilderde paneellambrisering en wandlaken in de grote zaal van de voorganger van de schouwburg (foto bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve)

Boven. Muurschildering van de grote zaal van de voorganger van de schouwburg, 1862? (foto bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve)

Onder de huidige beschikking zijn nog vaag de horizontale en verticale lijnen van de oude beschikking te zien (foto bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve).

een decoratieve beschildering: een rozerode achtergrond is verdeeld in paarse kaders en voorzien van bloemmotieffjes. In 1873 kon de grote zaal van de sociëteit als foyer van de schouwburg in gebruik genomen worden. Wel werden de wanden opnieuw gedecoreerd.

Veel daarvan is nog op de eerste verdieping van de muur te zien. Groengrijze kaders zijn gevat in een beschildering die door schaduwwerking de illusie wekt van houten omlijstingen, paneellambriseringen en pilasters. De pilasters hebben geen kapitelen; mogelijk waren die opgenomen in de gestucte koof (profiellijst tussen wand en plafond). Onder de beschildering zijn gasbuizen uit de tijd van de gasverlichting waargenomen. Alleen achteraan zijn bouwnaden van gedichte vensters te zien en het metselwerk is gevoegd. Dit wijst op een binnenplaats of op een tuin, zoals die in de tijd van Gisbert Cuper beschreven wordt.

De zolder

Boven de eerste verdieping is de borstwering van de zolderverdieping zichtbaar, met ruw pleisterwerk en witkalk, en daarboven in grijze cementpleister de buitenmuur van de sociëteit. Bij het achterste deel van de gevel heeft de borstwering een afwijkende hoogte. Ook de balkgaten wijzen op een andere kapconstructie dan aan de voorzijde. Er is hier dus sprake van twee verschillende bouwfasen.

Al met al zijn hier in het hart van de historische binnenstad maar enkele schamele resten van een buitengewoon rijke bouwgeschiedenis overgebleven. Het stemt het bestuur van de SOD dankbaar dat deze, ogenschijnlijk onbetekende resten van de vroegere bebouwing zo grondig zijn onderzocht door het 'bureau bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve'. De SOD dringt al langer bij de gemeente aan op een bouwhistorisch onderzoek bij alle belangrijke verbouwingen binnen de historische stadskern.

Herman Vrieling

Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer

Deventer Erfgoed

Het Netwerk Cultureel Erfgoed Deventer, opgericht in 2012, is een samenwerkingsverband van zeventien organisaties die zich alle op een of andere manier bezighouden met de presentatie van het Deventer erfgoed. De Stichting Oud Deventer participeert niet in dit netwerk, omdat wij geen erfgoedcollectie hebben.

Dat neemt niet weg dat wij zowel het netwerk zelf als de activiteiten ervan met belangstelling volgen. Wij faciliteren niet, maar als hoeders van cultureel erfgoed bieden wij als het ware het Deventer decor, waarin het netwerk zijn 'toneelstuk' kan opvoeren.

Vandaar dat wij Henk Vos, voorzitter van de ondersteunende Stichting Cultureel Erfgoed Deventer, gevraagd hebben het Netwerk in onze Nieuwsbrief te presenteren.

Het doel van het netwerk is, zoals gezegd, het cultureel erfgoed in de gemeente Deventer te presenteren. Zo wil men meer inwoners en meer bezoekers van onze stad bereiken. De focus ligt vooral op de originele en verrassende wijze waarop het verhaal van het Deventer erfgoed wordt verteld. Daarnaast organiseert de Stichting Cultureel Erfgoed Deventer de al eerder ingestelde Open Monumentendagen. De stichting is ook verantwoordelijk voor het verwerven van de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het programma. De stichting doet dat in 2014 voor de tweede keer. In 2013 was het thema 'Goudzoeken en schatgraven'.

Op dit moment is een bestuurlijke taskforce bezig voorstellen voor te bereiden voor de organisatie die verantwoordelijk moet worden voor presentatie van het Deventer erfgoed, ook het museale. Of de Stichting Cultureel Erfgoed Deventer haar taken blijft behouden, is nog onbekend.

Programma 2014

Het thema voor de presentatie van het Deventer erfgoed voor 2014 is 'Op reis in Deventer'. Vele

Johan Bokhorst, *Gezicht op de Grote Kerktoren te Deventer, 1927*, Historisch Museum Deventer

erfgoed-, kunst- en cultuurinstellingen in de gemeente Deventer zijn hierbij betrokken met hun professionele en vrijwillige medewerkers, onder meer Leeuwenkuil Centrum voor Kunsteducatie, Etty Hillesum Centrum, Historisch Museum Deventer, Archeologie en Monumentenzorg van de gemeente Deventer, Deventer Onvoltooid Verleden Tijd, Kunstenlab, Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek, Bibliotheek Deventer, Bureau Kunstcircuit, Stichting Industrieel Erfgoed Deventer, Geert Grootte Huis en Stichting Cultureel Erfgoed Deventer.

Het programma voor dit jaar valt opnieuw in twee delen uiteen. Ten eerste een aantal activiteiten voor scholieren, zoals bijvoorbeeld een kinderboek over het thema, uit te geven door DOVT, en het educatieve programma 'Hanze' van Bureau Kunstcircuit. Daarnaast stelt het Historisch Museum Deventer een tentoonstelling samen over de familie Bokhorst, met een 'wandelreis' langs locaties in de stad die nauw verbonden zijn met het werk van deze familie.

Ten tweede de Open Monumentendagen Deventer op 13 en 14 september, wanneer vele monumenten traditiegetrouw hun deuren openen. Met als extra's onder meer een culinaire reis door Deventer erfgoed en een bedevaartswandeling van Klooster Sion naar landgoed Frieswijk, dat ooit een bedevaartsoord was.

De Stichting Oud Deventer is benieuwd of de Stichting Cultureel Erfgoed Deventer haar taken kan behouden. Ook het lot van het Historisch Museum Deventer gaat de SOD zeer ter harte.

De komende maanden zal er meer duidelijkheid komen. Wij volgen het nieuws op de voet en zullen hier in onze volgende Nieuwsbrief zeker op terugkomen.

Henk Vos en Catherine Bolkestein

Deventer museumgeschiedenis

Henk Nalis

Merkwaardig en zeldzaam. 160 jaar Deventer museumgeschiedenis

Een uitgave van Vereniging De Waag i.s.m. Corps 9 Publishers
Deventer 2013. Prijs: €19,50

Links. P.C. Christ, *Gezicht op huizen aan de Bergzijde van de Brink, 1844*; lithografie. Het huis met de trapgevel is De Twaalf Apostelen.

Rechts. Cornelis Springer, *Gezicht op huizen aan de Bergzijde van de Brink, 1860*; potloodtekening. De gotische huizen links van De Twaalf Apostelen hebben plaatsgemaakt voor negentiende-eeuwse lijstgevels; in 1862 zal De Twaalf Apostelen worden afgebroken.

Beide collectie Historisch Museum Deventer.

Henk Nalis zet zijn museumgeschiedenis uit langs een heldere lijn van voorgeschiedenis, achtereenvolgende directeuren, opbouw van de collectie en bijzondere onderwerpen in afzonderlijke hoofdstukken. Tegelijk is het een boek vol verhalen en persoonlijkheden, zodat voortdurend details van de geschiedenis van Deventer voorbijkomen. Steeds blijkt hoezeer het museum vervlochten is met de Deventer samenleving, en waar nodig is er aandacht voor de nationale context. Het geheel wordt opgediend in een fraaie vormgeving, met raak gekozen illustraties en een uitstekende verzorging van stijl en spelling. Kortom, een mooi boek. Helaas op een lelijk moment. De dreigende sluiting van de Deventer Musea wierp een schaduw over wat een feestelijke herdenking had moeten worden.

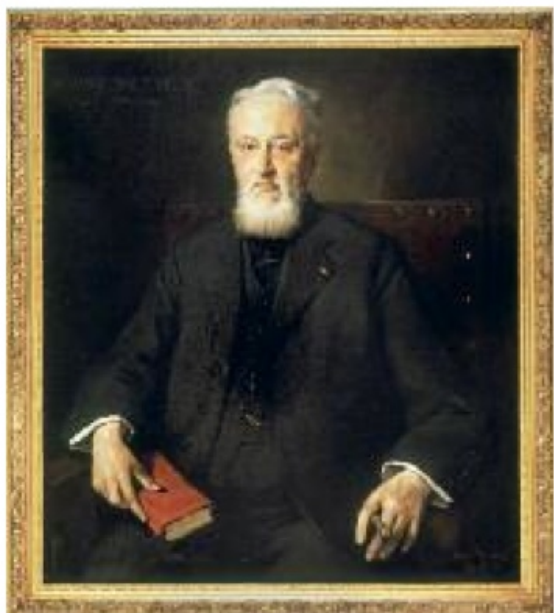
Museum De Waag

De titel, die verwijst naar de voorlopers van Museum De Waag, het Kabinet van Merkwaaardigheden en het Kabinet van Zeldzaamheden, geeft aan hoezeer het verzamelbeleid in 160 jaar museumgeschiedenis zich heeft ontwikkeld. In het begin verzamelde men maar was los en vast was, 'merkwaaardig' en 'zeldzaam', nu wordt er op een samenhangende manier een collectie opgebouwd. Er kon een echt museum worden opgericht toen in 1913 het Waagegebouw beschikbaar kwam door het vertrek van de Meisjes-HBS. De gemeente gaf het gebouw in bruikleen aan de Vereniging De Waag en droeg de collectie van het Kabinet van Zeldzaamheden aan haar

over. In 1965 trok de gemeente Deventer de exploitatie van het museum en de verantwoordelijkheid voor het personeel weer naar zich toe. De Vereniging De Waag legt zich sindsdien vooral toe op financiële ondersteuning bij het aankoopbeleid.

Wegbereiders van de Stichting Oud Deventer

Groot is het aantal gotische en renaissance-monumenten dat ten offer gevallen is aan de negentiende-eeuwse sloopwoede. Slechts enkele fragmenten en brokstukken zijn bewaard gebleven. Voor de rest moeten de bouwhistorici het doen met schilderijen, tekeningen, prenten en foto's (de historisch-topografische atlas), aangevuld met archeologisch onderzoek. Een voorbeeld. In het boek van Nalis staan naast elkaar een lithografie uit 1844 door P.C. Christ en een potloodtekening uit 1860 door Cornelis Springer afgebeeld. Op de prent van 1844 zien we drie gotische gevels en het renaissancehuis De Twaalf Apostelen aan de Bergzijde van de Brink. Op de tekening van 1860 is daar alleen De Twaalf Apostelen nog van over, en dat verdween

Han van Meegeren, Portret van dr. M.E. Houck, 1930; Historisch Museum Deventer (foto: Maarten Binnendijk)

twee jaar later. Van dat laatste pand is de schouw uit het achterhuis in de Waag terechtgekomen en zijn opmetingstekeningen bewaard gebleven van stadsarchitect Bernardus Looman.

Vóór het ontstaan van de Stichting Oud Deventer bekommerde de Vereniging De Waag zich incidenteel om het behoud van monumenten.

Houck en Lugard speelden in dat opzicht een voortrekkersrol. In 1921 kocht de Vereniging De Waag de verwaarloosde vestingtoren Achter de Muren-Vispoort 12 om te voorkomen dat deze zou worden gesloopt. De restauratie daarvan zou pas veel later, in 1957, ter hand genomen worden door de Stichting Oud Deventer (zie ook het artikel *Blijft de muur?*). Onmiddellijk na de bevrijding van Deventer drong B. van 't Hoff in een bestuursvergadering van de Vereniging De Waag aan op de oprichting van een vereniging die zich ten doel stelt "zoo veel mogelijk het oude stadsschoon te behouden, het waken tegen het sloopen van oude gevels, zorg te dragen of financieel bij te dragen in de kosten van restauratie". Uit dit initiatief zou in 1948 de Stichting Oud Deventer ontstaan.

Het museum onder vuur

Al in 1961 kwam er vanuit de gemeente kritiek op het museum. VVD-raadslid G.W. Alberts merkte op: "Voorzover men dan volgens enkele mensen de musea dor en duf kan noemen, geloof ik toch dat de 'Waag' hier in uitmunt. Als niet de bezem er door moet, dan toch zeker de zachte stoffer..." Het zal de geest van de tijd geweest zijn. Carmiggelt schreef in 1962 in *Het Parool*: "Maar hier, in Deventer, is het stedelijk museum nog voornamelijk een opslagplaats van voorwerpen zonder onderlinge samenhang, die men blijkbaar over de hand heeft en die toch niet weg durft te doen omdat ze zo bejaard zijn." In het najaar van 1976 stond de gemeente, net

als nu, voor de noodzaak te bezuinigen. In een discussienota omtrent een in te voeren museumbeleid uitte zij forse kritiek op het beleid van de directie. De Waag verdiende de naam 'historisch museum' niet. "Er wordt een opstelling getoond van voorwerpen die slechts gemeen hebben dat ze in het verleden gemaakt zijn." Hier horen wij de stem van Carmiggelt terug. Een ander kritiekpunt betrof de topografische atlas: deze legde te weinig het veranderende stadsbeeld vast. Het grote aantal restauraties (NV Bergkwartier) had de vraag naar foto's van de oude panden in de binnenstad doen toenemen. Er volgde een onaangename discussie over de vraag of de topografische atlas moest worden ondergebracht bij het archief of in de Waag kon blijven. Het eind van het liedje was dat er nu in Deventer twee historisch-topografische atlassen zijn. Henk Slechte en de directeuren na hem zochten meer draagvlak bij de bevolking en bij de politiek. Er kwam een consistent verzelebeleid, de presentatie werd aantrekkelijker, de wisselende tentoonstellingen kregen in veel gevallen verdieping door begeleidende publicaties, de educatieve activiteiten werden verder uitgebouwd. De musea leken de politiek mee te krijgen: in de gemeentelijke nota *Hoofdlijnen voor het Museumbeleid 2000-2005* werd het naastgelegen gebouw van de Openbare Bibliotheek, dat in de nabije toekomst vrij zou komen, bestemd voor het museum. Eindelijk de ruimte om de schatten die in het depot lagen te verstoffen, ook eens aan

De 'Grote zaal' omstreeks 1925; collectie SAB (foto: J.H. Rutgers). De schouw is afkomstig uit De Twaalf Apostelen.

het publiek te tonen. Helaas, het gemeentebestuur slaat nu als gevolg van geldnood door naar het andere uiterste. De gemeente baseert zich "op koude getallen en niet op de maatschappelijke waarde die de Waag met zijn museumfunctie heeft", schrijft Henk Nalis in zijn epiloog. "Deventer op zijn smalst!" Met die woorden verwijst hij naar het geruchtmakende artikel van Victor de Stuers in *De Gids* van 1873, *Holland op zijn smalst*. Daarin breekt deze een lans voor een betere zorg voor onze monumenten en musea. We hopen er het beste van, maar houden ons hart vast.

Herman Vrielink

Jaarverslag over 2013 van de Stichting Oud Deventer (SOD)

In Deventer heeft het Rijk aan meer dan 500 panden de status van monument toegekend en de gemeente heeft dat voor nog eens grofweg eenzelfde aantal gedaan. De gehele binnenstad is door het Rijk aangewezen als beschermd stadsgezicht. Deze indrukwekkende veelheid aan monumenten maakt het dringend noodzakelijk dat een instelling als de SOD blijft waken over het behoud van ons onroerende erfgoed. Niet altijd werden deze inspanningen in het verslagjaar beloofd: zoals hieronder is vermeld, kwamen er monumentwaardige panden onder de slopershamer.

Behoud van onroerend erfgoed onder druk

De SOD zet zich in voor "het behoud van dat stads- en dorps-schoon en het restaureren van die gebouwen en ensembles in Deventer die onvervangbaar en voor het begrip van de geschiedenis van stad en platteland van betekenis zijn". Het werk van de stichting bleef in 2013 van vitaal belang, want evenals in 2011 en 2012 stond het behoud van ons onroerend erfgoed onder grote druk. De herbestemming van oude monumenten die hun functie hebben verloren, is een groter probleem dan ooit. Door ontkerkelijking komen veel religieuze gebouwen leeg te staan. In Deventer zullen de gemeenteambtenaren in het nieuwe stadskantoor worden ondergebracht, waardoor vele monumentale panden in de binnenstad vrijkomen. Het Kunstenlab, het gebouw van Nieuw Rollecate en het oude Sint Geertruiden Ziekenhuis of Gasthuis staan of komen leeg. Voor al deze monumenten een nieuwe bestemming te vinden is geen sinecure. In de binnenstad heeft ook de winkelstand het zwaar te verduren.

De strijd om het behoud van delen van de oude schouwburg, School A aan de Polstraat en het oude stadskantoor van Rademaker, is verloren. De monumentale gevels zijn opgeofferd ter wille van de nieuwbouw van het stadskantoor.

Hieronder komt de sloop van enkele panden in de Engestraat aan de orde.

Onmiddellijk na de brand in de Grote Overstraat in december heeft de SOD een brief aan het college van Burgemeester en Wethouders geschreven om vooral niet onnodig te slopen en te bewaren wat bewaard kan worden van het rijksmonument Grote Overstraat 54. Slechts de gevels lijken te behouden.

Bouwhistorische waarden- en verwachtingenkaart

In het verleden zijn panden veelal aangewezen als rijksmonument op grond van hun gevels. Dat had tot gevolg dat de waarde niet werd (h)erkend als een middeleeuws gebouw schuilend achter een heel gebruikelijke negentiende-eeuwse gevel. Vers in het geheugen staat de sloop van de zogenaamde 'Its-panden', Engestraat 15 en 17, waartoe het stadbestuur toestemming had verleend. De gevels gingen schuil achter een ontsierende glazen pui. Niemand zal weten welke historie achter deze pui verscholen was, want er is geen onderzoek naar de bouwhistorie verricht, noch voor, noch tijdens de sloop. Niemand zal weten wat we hebben laten weghalen. Gelukkig past de nieuwbouw goed in de omgeving. Een belangrijk instrument om verborgen bouwelementen op te sporen, is een bouwhistorische waarden- en verwachtingenkaart. Zo'n kaart helpt de cultuurhistorie in beeld te brengen, is een inspiratiebron bij planvorming en helpt bij het toetsen van voorgenomen ontwikkelingen. De SOD heeft er bij de

Gebiedseenheden bouwhistorische waarden- en verwachtingenkaart

Foto uit 'Architectuur in Deventer tijdens het interbellum'

terugbrengen in hun nieuwbouw, maar geen enkele nieuwbouwwijk met het DNA van de jaren dertig heeft werkelijk het karakter van die tijd. De kenmerkende huizen van het Knutteldorp zijn niet gerestaureerd, maar vervangen door nieuwbouw.

Eenzelfde lot dreigt voor (delen van) de Rivierenwijk en van Keizerslanden, naoorlogse wijken.

Onder meer de volgende onderwerpen hebben in 2012 aandacht gekregen van de Stichting Oud Deventer.

Stadskantoor

De bouw van het stadskantoor is begonnen. Dat is een onderdeel van de reconstructie van de binnenstad, zoals geschetst in het *Ambitiedocument* van Coenen en Asselbergs. De SOD was vanaf het begin van de plannen nauw betrokken bij het overleg. De architect Michiel Riedijk heeft een ontwerp voor het nieuwe stadskantoor gemaakt dat in grote lijnen voldoet aan de eisen van de SOD, vooral wat betreft de afmetingen.

Het pleidooi van de SOD om delen van enkele bestaande gebouwen te integreren in de nieuwbouw van het stadskantoor, is niet gehonoreerd. De stichting moet accepteren dat enkele waardevolle elementen toch gesloopt zijn: de voorgevel en de achterliggende foyer van de oude schouwburg, de gevel van School A aan de Polstraat en het voorste deel van het oude stadskantoor aan het Burseplein. Alle drie de gebouwen waren van cultuurhistorisch belang voor Deventer, zoals beschreven is in eerdere jaarverslagen van de SOD. Een schrale troost is dat de kunstwerken van het oude stadskantoor, dank zij inspanningen van het Bolkesteinfonds, zijn gered.

gemeente dan ook bij herhaling op aangedrongen zo'n voor Deventer uiterst belangrijk document te maken en naar verluidt heeft de gemeente een aanvang gemaakt met de benodigde werkzaamheden. Als uitgangspunt dient de Kadastrale Atlas van 1832.

De architectuur in Deventer tijdens het interbellum

Het verhaal van onze stad wordt niet alleen verteld door de erkende monumenten in het centrum: er is daarnaast nog een rijkdom aan afzonderlijke gebouwen, complexen, zelfs hele wijken die de moeite waard zijn om te beschermen. Hiervoor is al geschreven over de afbraak van de oude schouwburg en het stadskantoor van Rademaker. Beide waren monumentale panden uit de naoorlogse periode.

De SOD heeft een boekje uitgegeven over de architectuur in Deventer tijdens het interbellum met het doel de gemeente en haar inwoners erop te attenderen dat ook deze periode interessante bouwwerken heeft nagelaten, zoals het oude Sint Geertruiden Ziekenhuis, het Kunstenlab en Nieuw Rollecate.

We moeten voorzichtig zijn met de slopershamer. Er is al zoveel verloren, denk maar aan het Knutteldorp, de Driebergenbuurt, Hoornwerk en de Burgemeestersbuurt. Het unieke en specifieke karakter van deze vooroorlogse buurten is voorgoed verdwenen. Eenmaal gesloopt is voor altijd verloren. Projectontwikkelaars hebben het wel eens over het DNA van de oude wijken dat zij

Het inmiddels gesloopte stadskantoor van Rademaker

De voormalige SNS-bank

Bibliotheek in de voormalige SNS-bank

De SOD volgt de ontwikkelingen rond de bibliotheek in de voormalige SNS-bank aan de Stromarkt nauwgezet. In het verslagjaar is vooral gewerkt aan de planvorming. De jongste ontwikkelingen schijnen erop te wijzen dat het bankgebouw wordt gesloopt en volledig vervangen door nieuwbouw voor de bibliotheek. Een gesprek over de cultuurhistorische en architectonische waarde van het voormalige bankgebouw en eventueel behoud is nog volop aan de gang. Naar de mening van sommige architectuurhistorici is het pand een representatief voorbeeld van de laatste wederopbouwperiode en zou het volgens hen verdienen daarom gespaard te worden.

Nieuwe Markt

Gymnasium

Ook in dit verslagjaar zijn de plannen rondom de Nieuwe Markt nog voorwerp van discussie. De SOD heeft zich al eerder uitgesproken tegen een verbouwing van de gevel van het voormalige gymnasium. De Bond Heemschut dringt erop aan dit gebouw op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Naar verluidt zou het thans voorbescherming genieten. Het is in de binnenstad het laatste waardevolle pand uit de zogenaamde wederopbouwperiode, de periode waarin Nederland zijn achterstand, door de oorlog veroorzaakt, aan huizen en gebouwen inhaalde. Over de voormalige SNS-bank is hierboven geschreven. Het voormalige Ziekenfondsgebouw aan de Brink stamt ook uit de wederopbouwperiode.

Gymnastiekzaal

Over de voormalige gymnastiekzaal, de Viking genoemd omdat er de resten van een Vikingschip onder zouden liggen, is in dit verslagjaar een beslissing genomen. Het geplande theatercomplex zal er komen.

Boreelkazerne en Houtmarkt

De plannen ten aanzien van de gerestaureerde Boreelkazerne en Houtmarkt zijn inmiddels afgerond. Er is een druk bezocht winkelcentrum ontstaan.

Sint Geertruiden Ziekenhuis

De projectontwikkelaar, eigenaar van het ziekenhuiscomplex, heeft de procedures tegen de gemeentelijke monumentale status tevergeefs aangevochten bij de Raad van State. Onlangs is een bericht in de pers verschenen waarin de

Nieuwbouw aan de Houtmarkt

projectontwikkelaar aangaf te zullen starten met de verbouwing van het voormalige ziekenhuis. De SOD blijft de ontwikkelingen volgen.

Vlakbij het voormalige ziekenhuis ligt de vroegere school Nieuw Rollecate. Beide panden beschikten destijds over prachtige tuinen, zodat alle voorwaarden aanwezig zijn om deze buurt, eerder Ziekenhuiswijk en nu Rollecatekwartier genoemd, te laten uitgroeien tot een aantrekkelijke woonomgeving. De stichting heeft aan het gemeentebestuur verzocht aan het pand van Nieuw Rollecate de status van gemeentelijk monument te verlenen.

Sint Jozef Ziekenhuis

Het huidige beddenhuis zal worden gesloopt en ervoor in de plaats is een passend nieuw verpleeghuis gepland. De architect gaat prudent om met het hoofdgebouw, dankzij de SOD een rijksmonument. Het behoudt zijn karakter. Hierin zullen de centrale diensten worden ondergebracht. De verbouwingen volgt de SOD nauwlettend. Het huidige verpleeghuis zal worden gesloopt. In het verslagjaar is vervangende tijdelijke huisvesting gebouwd op het terrein van het bestaande Sint Jozef Verpleeghuis.

Ruimte voor de rivier

Ondanks het feit dat de procedures over de ligplaatsen van de grote salonboten zijn afgerond, zijn de problemen nog geen verleden tijd. Er schijnen problemen te zijn met de grootte en locatie van de definitieve ligplaatsen. Voorheen lagen deze schepen bij het IJsselhotel. Daar zal binnenkort een nieuwe steiger worden gebouwd. De SOD pleit ervoor het oude landhoofd van de verdwenen schipbrug te behouden, waarvan de resten nog geheel intact zijn. Zij heeft hiervoor de gemeentelijke monumentale status aangevraagd. De plannen voor die nieuwe steiger maken deel uit van het project 'Ruimte voor de rivier'. Dat is volop in uitvoering. De plannen hebben de instemming van de SOD.

De Raambrug

Pothoofd en Raambuurt

Binnen de gemeentelijke erfgoedinstellingen en de gemeente is discussie over de vraag hoe de percelen in het gebied tussen Pothoofd en Kunstenlab, de Raambuurt, kunnen worden behouden en welke bestemming zij kunnen krijgen. Veel aandacht is er voor de Ten Zijthoffpanden, ook wel bekend als voormalig automuseum. De SOD is nauw betrokken bij de gesprekken. Zij pleit voor het behoud van de kenmerkende bebouwing aan het Pothoofd, de Ten Zijthoffpanden en de ondergrondse resten van de haven, gracht en sluis. De stichting heeft bij de gemeente al een aanvraag ingediend om de Ten Zijthoffpanden als gemeentelijk monument aan te merken.

Parkeergarage Wilhelminabrug

De SOD heeft samen met de gemeente en andere belanghebbende instellingen afspraken gemaakt over de tijdelijke parkeergarage onder de Wilhelminabrug. De gemeente zal de parkeergarage afbreken zodra er een definitieve parkeergelegenheid in het Sluiskwartier is. Er wordt nog gediscussieerd over de grootte van de parkeergelegenheid. De noodzaak van extra parkeergelegenheid is omstreden.

Stationsomgeving

In 2013 is bij het huidige stationsgebouw gewerkt aan Perron 3, dat in de eerste helft van 2014 voltooid moet zijn. De eerste voorbereidingen voor de bouw van de nieuwe ondergrondse fietsenstalling zijn getroffen. De SOD volgt de plannen nauwlettend, en blijft ervoor pleiten dat de grens tussen de oude stad en het omringende gebied zo goed mogelijk zichtbaar blijft.

De SOD heeft de projectgroep Stationsomgeving op het hart gedrukt er vooral naar te blijven streven dat het plan volledig wordt uitgevoerd, inclusief het amoveren van de dam en de aanleg van een nieuwe brug ten westen daarvan.

Werkgroep Wederopbouwarchitectuur

De pilotstudy van het Tuindorp, een initiatief van de SIED, is een zachte dood gestorven. De situatie bleek te gecompliceerd om te komen tot weloverwogen oordelen en adviezen.

Donateursavond

De jaarlijkse contactavond voor donateurs vond plaats op 9 april. Er waren rond veertig mensen aanwezig. Op deze

Perron 3 in aanbouw

avond hield ir. C.O. (Cor) Bouwstra, directeur van het Bureau Verlaan & Bouwstra, architecten te Vianen, een voordracht over het veranderende perspectief bij restauraties. De avond werd weer gehouden in de gastvrije Domus Magna van de familie Wigboldus.

Publiciteit

Nieuwsbrief Oud Deventer

In 2013 verscheen één maal de *Nieuwsbrief Oud Deventer*. In plaats van een tweede nummer gaf de SOD het boek over de architectuur in het interbellum uit van Peter Dekker, Ria de Oude-de Wolf en Coraline Vester in samenwerking met de redactie van de *Nieuwsbrief*. De schitterende foto's waren van Erwin Zijlstra. Corps 9 Publishers heeft er een prachtige uitgave van gemaakt.

De redactie van de *Nieuwsbrief* bestaat uit de dames B.C.E. Bolkestein en A. de Oude-de Wolf, de heren N. Osinga en hoofdredacteur H. Vrieling.

Website: oud-deventer.nl

Met de goed bezochte website speelt de SOD onmiddellijk in op de actualiteit. Er staat ook nadere informatie in over de SOD.

Bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de heren:

A.G. Renkema, voorzitter,

N. Osinga, secretaris,

secretariaat@oud-deventer.nl

H. Weulink, penningmeester.

Het algemene bestuur bestaat uit negen leden, die hun eigen aandachtsgebied hebben. Er is nog behoefte aan een architect-stedenbouwkundige.

De heer H.F.A. Rademaker heeft na 23 jaar het bestuur verlaten.

Neelco Osinga, secretaris SOD

Wilt u ons steunen?

Word donateur. U steunt daarmee onze inspanningen om het gebouwde culturele erfgoed binnen de stad Deventer te behouden. U kunt zich per brief of per e-mail aanmelden bij het redactieadres of bij het secretariaat (zie rechterkolom).

De *Nieuwsbrief Oud Deventer* wordt toegezonden aan beleidsmakers, ambtenaren en donateurs van de SOD.

Penningmeester

Donaties kunnen worden overgemaakt op rekening 63.16.63.002 t.n.v. Penningmeester Stichting Oud Deventer.

Secretariaat SOD

N. Osinga
Prof. Eijkmanstraat 17
7415 EK Deventer
Telefoon 0570-623139
E-mail: secretariaat@oud-deventer.nl

Redactieadres

H. Vrielink
Loomanstraat 20
7416 BS Deventer
E-mail: redactie@oud-deventer.nl

Bezoek onze website

Breng een bezoek aan de website van de Stichting Oud Deventer!
www.oud-deventer.nl

Advertentie

Corps 9 geeft graag mooi verzorgde boeken uit. Over het algemeen zijn dit boeken die betrekking hebben op de historie van Deventer. Heeft u een mooi onderwerp en wilt u publiceren? Neem contact op met Pieter Ellens, telefoon 0570-617509

www.corps9.nl

Colofon

De Stichting Oud Deventer komt sinds 1948 op voor het gebouwde culturele erfgoed binnen de gemeente Deventer. Wij blijven ook na 66 jaar actief voor onze stad. Dankzij onze inzet is een aantal monumenten behouden gebleven.

Vanaf 1996 verschijnt twee maal per jaar onze *Nieuwsbrief*. Wie deze wil ontvangen, kan zich opgeven als donateur van de SOD bij het redactieadres of bij de secretaris.

Voor de inhoud van artikelen van redactieleden is de redactie als geheel verantwoordelijk. Ingezonden brieven zijn welkom; de redactie behoudt zich het recht voor ze in te korten en de inhoud is voor rekening van de auteur.

Redactie	Catherine Bolkestein, Neelco Osinga, Ria de Oude-de Wolf, Herman Vrielink
Fotografie	De foto's zijn gemaakt door de redactie, tenzij anders vermeld
Vormgeving	Allison grafische vormgeving, Deventer
Druk	Ovimex, Deventer

ISSN 1872-7735

